Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Ústav sociálních studií

Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku

Bakalářská práce

Autor: Bc. Václava Horáková
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Kateřina Krupková
Oponent práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Hradec Králové 2024

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Zadání bakalářské práce

Autor:	**Václava Horáková**
Studium:	P21K0202
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální komunikace v neziskovém sektoru
Název bakalářské práce:	**Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku**
Název bakalářské práce AJ:	Communication between sponsor and child in Child Sponsorship

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zabývá komunikací mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku. Její teoretická část charakterizuje adopci a specifika adopce na dálku. Dále je zde uveden přehled organizací zabývajících se adopcí na dálku a jejich formy podpory v rozvojových zemích. Práce také popisuje podmínky, ve kterých adoptované děti žijí. Empirická část se zaměřuje na komunikaci mezi aktéry v programech adopce na dálku.

ARCIDIECÉZNÍ CHARITA PRAHA. Adopce na dálku: Vzdělání na dosah. Praha: Triton, 2011. 58 s. ISBN 978-80-7387-102-4. GINNOT, Haim. Umění komunikace s dětmi. Praha: Portál, 2015. 156 s. ISBN 978-80-262-0926-3. ŠKOVIERA, Albín. Dilemata náhradní výchovy: teorie a praxe výchovné péče o děti v rodině a v dětských domovech. Praha: Portál, 2007. 143 s. ISBN 978-80-7367-318-5. ŠVAŘÍČEK, Roman a ŠEĎOVÁ, Klára. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007. 377 s. ISBN 978-80-7367-313-0. THOROVÁ, Kateřina. Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt. Praha: Portál, 2015. 368 s. ISBN 978-80-262-0714-6. ZEZULOVÁ, Dagmar. Pěstounská péče a adopce. Praha: Portál, 2012. 197 s. ISBN 978-80-262-0065-9.

Zadávající pracoviště:	Ústav sociálních studií, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. et Mgr. Kateřina Krupková
Oponent:	Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 28.2.2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku* vypracovala pod vedením vedoucí práce Mgr. et Mgr. Kateřiny Krupkové samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 1. 6. 2024 _____

Poděkování

Mé poděkování patří Mgr. et Mgr. Kateřina Krupková za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a odborný dohled. Rovněž bych ráda poděkovala Diecézní charitě Hradec Králové, Diecézní charitě Olomouc a Arcidiecézní charitě Praha za jejich spolupráci. V neposlední řadě děkuji celé mé rodině za neskutečnou podporu v mém studiu.

Anotace

HORÁKOVÁ, Václava. *Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku.* Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradce Králové, 2024. 49 s. Bakalářská závěrečná práce.

Bakalářská práce se zabývá komunikací mezi sponzorem a dítětem v programech adopce na dálku. Její teoretická část charakterizuje adopci a specifika adopce na dálku. Dále uvádí přehled vybraných organizací zabývajících se adopcí na dálku v České republice. Každá z organizací je definována její historií, formou podpory a rozvojovými zeměmi, ve kterých působí. Práce také popisuje podmínky života adoptovaných dětí. Komunikaci je věnována poslední kapitola v teoretické části, ve které jsou rozebraná jednotlivá pravidla komunikace společně s jejími dvěma základními formami. Empirická část, vycházející z kvalitativního šetření, se zaměřuje na vytvoření návrhů, které pomohou z pohledu sponzora zlepšit komunikaci mezi oběma aktéry v programech adopce na dálku. Tyto návrhy vychází ze zkušeností, které má šest oslovených sponzorů podporujících konkrétní děti přes tři různé organizace.

Klíčová slova: adopce na dálku, komunikace, sponzorství, interkulturní vztahy

Annotation

HORÁKOVÁ, Václava. *Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku.* Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2024. 49 pp. Bachelor DegreeThesis.

The bachelor thesis deals with the communication between sponsor and child in child sponsorship. Its theoretical part characterizes adoption and the specifics of child sponsorship. It also provides an overview of selected organisations involved in child sponsorship in the Czech Republic. Each organisation is defined by its history, form of support and the developing countries in which it operates. The paper also describes the living conditions of adopted children. The last chapter in the theoretical part is devoted to communication, in which individual rules of communication are discussed together with its two basic forms. The empirical part, based on a qualitative investigation, focuses on the development of suggestions that will help to improve communication between the two actors in distance adoption programs from the sponsor's perspective. These suggestions are based on the experiences of the six sponsors interviewed, who support specific children through three different organisations.

Keywords: child sponsorship, communication, sponsorship, intercultural relations

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská závěrečná práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2022 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, disertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum: ……..…… Podpis studenta: ……

Obsah

1 Úvod ... 9
2 Program adopce na dálku v České republice ... 10
2.1 Charakteristika programu ... 10
2.2 Děti zařazené do programu a prostředí, ve kterém žijí ... 12
2.3 Formy podpory ... 13
3 Vybrané organizace zabývající se adopcí na dálku v České republice ... 14
3.1 Charita Česká republika ... 14
3.2 Nadace Mezinárodní potřeby ... 18
3.3 Centrum Narovinu ... 19
3.4 Centrum Dialog ... 19
4 Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programech adopce na dálku ... 21
4.1 Pravidla komunikace ... 22
4.2 Formy komunikace ... 23
5 Výzkumné šetření zaměřené na komunikaci mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku ... 27
5.1 Cíl výzkumného šetření a výzkumné otázky ... 27
5.2 Výzkumná strategie a metoda sběru dat ... 28
5.3 Charakteristika výzkumného vzorku ... 29
5.4 Průběh sběru dat ... 30
5.5 Interpretace výsledků výzkumného šetření ... 31
5.6 Shrnutí výzkumného šetření ... 39
Závěr ... 43
Seznam použitých zdrojů ... 45
Seznam příloh ... 49
Přílohy

1 Úvod

Adopce na dálku je program, který má v České republice dlouholetou tradici. Jeho smyslem je finanční podpora dětí, které si nemohou dovolit základní životní potřeby jako je například zdravotní péče, strava, bydlení nebo vzdělání. Právě vzdělání je hlavní oblastí, kam peníze od sponzorů směřují.

Vyšší vzdělanost pak lidem závislým na podpoře humanitárních organizací pomůže získat dostatek prostředků k osamostatnění se. Finance, které jsou sponzorem zasílané přímo konkrétnímu dítěti, pomáhají tak nejenom jemu, ale také mohou zajistit lepší budoucnost jeho současné a budoucí rodině.

Tuto formu finanční podpory nabízí v České republice několik organizací, které pomáhají dětem po celém světě. Sponzoři mohou adoptovat dítě žijící v Africe, Indii, Asii, Americe, ale také v Evropě.

Autorka má k této formě pomoci velmi blízký vztah. Sama má již 5 let v Indii adoptovanou holčičku, které se díky tomu dostává potřebného vzdělání. Komunikace s dítětem je pro ni velmi důležitým prvkem celého programu adopce na dálku. Proto se rozhodla tomuto tématu věnovat ve své práci.

Hlavním cílem této práce je navrhnout způsoby, jak zlepšit z pohledu sponzorů komunikaci mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku. Komunikace může být v těchto programech důležitá nejenom pro dítě, které touto formou může být motivováno k intenzivnějšímu studiu, ale také pro sponzora.

Pro sponzora může být komunikace pomocí dopisů či elektronické pošty způsobem, jak získat zpětnou vazbu a ujistit se, že jeho peníze skutečně pomáhají konkrétnímu dítěti. To mu může přinést pocit uspokojení a smysluplnosti v tom, co dělá. Díky této komunikaci může také navázat hlubší vztah se svým adoptovaným dítětem a podporovat ho nepřetržitě během celého jeho studia. Navíc může sponzor díky jeho spokojenosti podpořit ve vybrané organizaci i jiné projekty zaměřené na pomoc lidem v nouzi.

Na základě hlavního cíle této práce bylo provedeno kvalitativní výzkumné šetření formou polostrukturovaných rozhovorů. To autorce pomohlo vytvořit návrhy na zlepšení komunikace z pohledu sponzorů v programech adopce na dálku. Tyto návrhy pomohou organizacím zprostředkovávajícím adopci na dálku zefektivnit komunikaci tak, aby byla pro sponzory co nejvíce přívětivá.

2 Program adopce na dálku v České republice

Program adopce na dálku se v České republice objevil poprvé v roce 1993, kdy se Arcidiecézní charita Praha inspirovala v zahraničí a začala s touto formou podpory seznamovat místní dárce.

Adopce na dálku nebo také často používané označení sponzorství dětí je forma podpory, která zajišťuje vzdělání dětem, které si ho nemohou dovolit. Níže v jednotlivých podkapitolách je charakterizován program z pohledu finanční podpory, vzájemné komunikace mezi aktéry, principu dobrovolnosti, ale také tím, jak samotná adopce na dálku vzniká a zaniká.

2.1 Charakteristika programu

V programech adopce na dálku se nejedná o klasickou adopci, která je charakterizovaná dle Zezulové (2012) jako situace, kdy se adoptovaný stává dítětem adoptivních rodičů se vším, co se týká zákona. Nejčastěji o klasickou adopci usilují manželské páry, které nemohou mít děti. V adopci na dálku to však mohou být jednotlivci, skupiny, celé komunity nebo například firmy. Jelikož se jedná pouze o zasílání financí, podmínky pro sponzory neboli adoptivní rodiče v programu adopce na dálku se s podmínkami pro klasické adoptivní rodiče nedají porovnávat.

Programy adopce na dálku jsou, jak bylo výše zmíněno, postavené na finanční podpoře, která jde od sponzora ke konkrétnímu dítěti či studentovi. Dítě, které se chce vzdělávat, si sponzor vybírá nejčastěji přes webové rozhraní organizací nabízející tento program. Ve většině případů se sponzor se svým dítětem nikdy nesetká.

Tato forma pomoci je podle Singera (2009) charakterizovaná jako podpora, která dává potřebnému tvář, což psychologicky pomáhá od pocitu podpory někomu zcela neznámému. Mezi sponzorem a dítětem vzniká vazba, která ovšem nemusí být zcela nehmotná. Ze strany sponzora jdou dítěti peníze a od dítěte zpět dopisy. Na tyto dopisy může sponzor samozřejmě odpověď a tím prohloubit vztah mezi oběma stranami. Vzájemnou komunikací vznikají interkulturní vztahy, které mohou být obohacujícím prvkem programu. Podle Thorové (2015) je pro dítě ve věku základního vzdělání každý nově navázaný vztah důležitý.

Finanční podpora, kterou je možné platit měsíčně či ročně, se liší podle organizace a místa, do kterého se peníze zasílají. Náklady na vzdělání a na život jsou v každém místě rozdílné a podle toho se také částka odvíjí. Z celkové částky jde většina na podporu dítěte (viz **Kapitola 2.3**), zbytek pak ve většině organizací pokrývá náklady na provoz programu. Nejčastěji se jedná o částku, která se pohybuje okolo 10 % z vybraných financí. Fenoménem dnešní doby je tuto částku snižovat, což se za poslední dobu daří většině organizací.

Adopce na dálku je program založený na principu dobrovolnosti. Tento princip se týká nejenom komunikace s dítětem, která je ze strany sponzora zcela dobrovolná (viz **Kapitola 4)**, ale také možnosti ukončení finanční podpory bez uvedení jakéhokoliv důvodu. Sponzor může z programu odejít kdykoliv. Organizace však prosí o to, aby sponzor dal o svém odchodu vědět s předstihem. Čas, který organizace získá, je využit na hledání nového sponzora, který by si mohl dítě převzít. Pokud se tento sponzor nenajde, je dítě finančně podporováno přechodnou dobu z finančních rezerv dané organizace (Arcidiecézní charita Praha, 2024, online).

Ukončení programu podpory nemusí vycházet pouze ze strany sponzora. Dítě je v programu také dobrovolně, což mu umožnuje stejně jako sponzorovi z programu odejít. Důvody, proč se tak děje, jsou nejčastěji podle Nadace Mezinárodní potřeby (2024, online) následující:

- Stěhování
- Neposkytování pravidelných zpráv
- Náboženské důvody
- Opakovaný špatný prospěch dítěte
- Dítě se rozhodne studia zanechat
- Rodina už podporu nepotřebuje

Program adopce na dálku je ve většině případů pouze jednou z forem podpory, která je organizacemi nabízena. Projekty, které organizace realizují, bývají propojené tak, aby pomohli na jednom místě co nejvíce lidem. Cílem je podpora celé komunity, která je obecně vedena k tomu, aby se naučila být soběstačná. To následně může vést k dlouhodobému zlepšení životních podmínek a udržitelnosti rozvoje.

2.2 Děti zařazené do programu a prostředí, ve kterém žijí

Děti zařazené do programu jsou vybírány vždy na místě tamním spolupracovníkem, který zná dobře podmínky, ve kterých žijí. Tento výběr je dle Princové (2012) velmi obtížný. Spřátelená organizace vybírá pouze zlomek dětí, které pomoc opravdu potřebují a kterým může organizace svými dostupnými prostředky pomoct. V mnoha případech se jedná pouze o jedno dítě z rodiny, která má mnoho dětí. Toto dítě má pak možnost prožít úplně jiný život než jeho sourozenci. Výběr proto musí být prováděn citlivě tak, aby neublížil vztahům, které v daných rodinách jsou.

Každá organizace má rozdílná kritéria, podle kterých děti vybírá. Pří rozhodování hrají velkou roli níže zmíněné faktory. Nejprve je to socio-ekonomické postavení, protože děti, které pocházejí z chudých rodin, mají často v těchto programech přednost. Nejčastěji jde o děti, které jsou buď úplnými sirotky nebo žijí v neúplných rodinách. Tyto děti jsou podle Škoviera (2015) nejvíce ohroženi.

Dalším faktorem jsou vzdělávací potřeby. Vojtěch Šimíček v knize Právo na vzdělání (2014) zmiňuje, že na vzdělání má právo každý, což je přímo zakotveno v Listině základních práv a svobod. Tato Listina však bohužel neplatí v rozvojových zemích, ze kterých pochází adoptované děti. U výběru tedy rozhoduje i to, jak je dítě motivované ke studiu, a jsou zvažovány prostředky, které mu k tomuto kroku chybí.

Výběr také ovlivňuje zdravotní stav a rodinná situace dítěte. Tyto dva faktory úzce souvisí s potřebnou péčí, kterou si dítě nemůže dovolit. V tento moment není kladen takový důraz na vzdělání jako na zajištění základní péče, kterou dané děti potřebují. Děti se mohou potýkat s vážnými zdravotními problémy, které vyřeší lékařská péče, na kterou však rodina nemá dostatek financí.

Tyto děti často žijí v prostředí a takových podmínkách, které si lidé z České republiky neumí pro život představit. Jde o místa, která jsou typická pro rozvojové země. Jedná se o odlehlé venkovské oblasti nebo přelidněné slamy vedle velkých měst. Rodiny bývají velmi chudé. Jejich obydlí jsou postavena z improvizovaných materiálů, které rodiny chrání před nepříznivým počasím. Z důvodu velké chudoby a přelidnění jsou pro tato místa typické špatné hygienické podmínky, které mohou být důvodem vzniku nemocí.

Obecně se rodiny adoptovaných dětí často potýkají s problémy týkajícími se nedostatku jídla, vody či zdravotní péče. Jedná se o základní životní potřeby, které jsou v těchto rodinách mnohdy nenaplněné. Vzdělání, které v těchto oblastech funguje bývá nedostatečné. Školní budovy bývají přeplněné a učitelé nedostatečně placení. Děti chodí do škol nepravidelně z toho důvodu, aby místo výuky pracovaly a přispěly tak k rodinnému příjmu.

Prostředí, ve kterém adoptované děti žijí ať už se jedná o jakýkoliv kontinent, bývá většinou nevhodným místem pro jejích rozvoj. I proto existují programy adopce na dálku, které se výše zmíněné faktory působící na vývoj dětí snaží změnit.

2.3 Formy podpory

Definice pomoci podle Matouška (2003) přesně odpovídá myšlence programu adopce na dálku. Jedná se o akt, kdy skupiny nebo jednotlivec poskytují jinému jednotlivci či skupině něco, co obdarovaný využívá k řešení svého problému.

V rámci projektu adopce na dálku je dítě ve většině případu podporováno pouze částečně. Myšlenka celého programu je to, aby bylo dítěti umožněno se vzdělávat, ale ne zcela zadarmo. Na jeho vzdělání se musí z části podílet i rodina, aby si vzdělání vážila. Obecně není cílem na místo bezcílně posílat peníze na konkrétní věci, ale pomocí finančních prostředků pomoci lidem, aby si zvládli pomoci sami.

Forma podpory pro adoptované děti, která je převzata z Arcidiecézní charity Praha (2024, online) a která je zároveň typická pro většinu organizací, je složena z těchto položek:

- Školné
- Školní pomůcky
- Školní uniforma
- Kroužky a workshopy
- Dárek zakoupený jménem dárce
- Zdravotní péče
- Rozvoj komunity

V případech jako je podpora na Haiti je adoptovaným dětem zajištěno také jedno teplé jídlo denně.

3 Vybrané organizace zabývající se adopcí na dálku v České republice

V České republice jsou programy spojené s adopcí na dálku oblíbené již od svých počátků. Podpora konkrétního dítěte, u které je možné vidět zpětnou vazbu formou studijních výsledků či dopisů, se stala oblíbenou možností jak pomoci ostatním nejenom pro jednotlivce, rodiny či církve, ale také pro firmy.

Organizací, přes které je možné si děti adoptovat, je v České republice hned několik. Níže zmíněné byly vybrány pro rozmanitost jejich pomoci na různých místech světa, stejně jako jejich rozptylem po České republice. Sídlí ve velkých městech jako například v Praze, Olomouci, Hradci Králové, Plzni a dalších.

3.1 Charita Česká republika

Arcidiecézní charity Praha

Charita v hlavním městě České republiky se stala vůbec prvním místem, kde bylo možné finančně pomoci dítěti na dálku. Impulsem pomáhat v zahraničí byla zejména válka v roce 1991 v Jugoslávii, kam byla vyslána vůbec první zahraniční pomoc. Podpora chudých dětí, kteří nemají dostupné vzdělání a žijí v nelehkých podmínkách, byl nápad, který vznikl o dva roky později (Bauer a kol., 2008).

Název **Adopce na dálku** byl vytvořen společně s celým programem v roce 1993. Roku 1996 si Arcidiecézní charita nechala tento název patentovat, přesto se ale stal pojmem, který si lidí spojí s podporou dětí na dálku nejenom přes Arcidiecézní charitu.

Jako první bylo možné adoptovat děti v Indii. Program se stal u dárců oblíbeným natolik, že bylo možné rozšířit pomoc i do jiných zemí. Následovaly země Uganda, Zambie a Bělorusko. Ve všech těchto zemích program neustále funguje a je stále možné pomoci tamním dětem. Za dobu existence programu bylo podpořeno přes 32 tisíc dětí, kteří díky potřebným penězům dostaly šanci na nový život (Arcidiecézní charita Praha, 2024a, online).

Arcidiecézní charita díky penězům od dárců platí vybraným dětem školné, školní pomůcky, školní uniformu, kroužky a kurzy k rozvoji talentu a dovedností a ve vážných případech také zdravotní péči. Z celkové vybrané částky jde 93 % na chod programu a zbylých 7 % tvoří rezervu, ze které se hradí nepřímé náklady. Částka, kterou je možné děti podpořit se liší dle místa, kde žijí. Minimální částka, kterou je možné podpořit, je

410 Kč, které stačí na měsíční náklady v Indii (Arcidiecézní charita Praha, 2024b, online). Přes program Adopce na dálku je také možné podpořit dítě s postižením či vzdělání bohoslovce a novicky, což je pro dárce finančně náročnější.

Diecézní charita Olomouc

Diecézní charita Olomouc se věnuje pomoci dětem na dálku již od roku 2005. Projekt nazvaný **Adopce na dálku** je od samého začátku zaměřen na Haiti. Zemi, ve které je veliká chudoba, politická nestabilita a časté přírodní katastrofy. Problémem je dle Trachty (2013) zejména nedostatek vody, potravin a omezená zdravotní péče. Více než 70 % obyvatel žije pod hranicí chudoby. Podpora tamních dětí v jejich vzdělání jim v zemi s 50 % negramotností zajistí šanci na lepší budoucnost.

Charita Olomouc svojí prací pomáhá studovat 500 dětem ročně, kterým je za peníze od dárců zajištěno nejenom vše potřebné okolo vzdělávání, ale vždy také jistota jednoho teplého jídla denně a pravidelné zdravotní prohlídky. Částka 542 Kč měsíčně zajistí dětem naději na lepší život (Charita pro Haiti, 2023, online).

Podle Opatrného a kol. (2012) je Haiti zemí s největší mírou chudoby na západní polokouli. Díky svojí poloze ve středu Karibského moře zde často dochází k přírodním katastrofám jako jsou zemětřesení, tropické bouře či hurikány. Diecézní charita Olomouc přišla s dalším z jejích projektů pro Haiti s názvem Střecha nad hlavou. Tento projekt pomáhá nejenom rodinám dětí, které jsou zapojené do adopce na dálku, ale všem, kteří žijí na ulici či v obydlí se špatnou střechou. S více než 20% inflací a nesmírnou chudobou není pro většinu lidí možné financovat materiál a práci z vlastních zdrojů. Olomoucká charita se tedy stará o materiál a místní partneři pak o práci.

Diecézní charita Hradec Králové

Katolická diecézní charita v Hradci Králové započala svůj projekt **Adopce na dálku** již v roce 2000, kdy navázala partnerství s diecézí Belgaum. Celé myšlenka odstartovala, když otec arcibiskup Moras navštívil Českou republiku a potkal se s tehdejším královehradeckým biskupem Dominikem Dukou. O necelých 5 let později rozšířila charita svoji pomoc i do arcidiecéze Balgalore. Za dobu existence projektu pomohla v jižní Indii ve státě Karnataka více než 7 tisícům dětí (Jirásková, 2014, online).

Minimální částka, kterou může dárce přispět činí 550 Kč za měsíc. Diecézní charita Hradec Králové (2024) ovšem nabízí alternativní řešení pomoci a to

spoludárcovství, které začíná od 83 Kč na měsíc. Tuto možnost mohou vyžít například lidé, kteří si nemohou dovolit podporovat dítě individuálně. Jedná se o skvělou možnost, při které ovšem dárce přichází o možnost písemné komunikace s dítětem. Ta je možná pouze u individuálních adopcí.

Finanční prostředky poskytnuté dárci jdou adoptovaným dětem na školné, školní potřeby, uniformu, školní batoh a v případě velké vzdálenosti bydliště a školy je podporovanému žákovi hrazena doprava či internát. Dvakrát ročně je pak za část financí pořádána víkendová akce, která má za cíl osobní růst žáků a zvýšení zdravotní prevence. Maximálně 12 % od každého dárce jde z celoroční částky na uhrazení administrativních a provozních nákladů projektu.

Diecézní charita Hradec Králové aktuálně podporuje děti nejenom projektem Adopce na dálku, ale také jim pomáhá několika dalšími úzce propojenými iniciativami. Například projekt s názvem Podpora zdraví, který od roku 2013 hradí dětem náklady spojené se zdravotními problémy. Těmi jsou například náklady na nezbytné operace či léky. Dalším projektem, který pomáhá indickým dětem, je projekt s názvem Aktivizační programy, který děti podporuje v jejich osobním růstu. Programy jsou určené pro středně velké skupinky, které se účastní vícedenního setkání s lektorem. Strava, ubytování a další náklady na realizace Aktivizačních programů jsou účastníkům hrazeny. Dalším, avšak ne posledním projektem, je možnost účasti dětí na Kvalifikačních kurzech. Těmito kurzy projde každý rok více než 100 dospívajících, kteří se chtějí naučit něco nového. Zvětšují tak svoje příležitosti k lepšímu zaměstnání a tím zajišťují lepší životní situaci pro sebe a svou rodinu (Diecézní charita Hradec Králové, 2023, online).

Diecézní charita Plzeň

Adopce na dálku je projekt, díky němuž diecézní charita Plzeň pomáhá dětem v zemích Latinské Ameriky. Konkrétními zeměmi jsou Bolívie, Peru, Paraguay a Ekvádor. Země, kde je největší překážkou ve vzdělávání dětí chudoba.

Již od roku 2003 diecézní charita Plzeň pomáhá v těchto oblastech řadou různých projektů. Adopce na dálku je ten, který má za cíl vzdělat děti tak, aby měli lepší budoucnost a jejich děti nebyli závislé na humanitární pomoci.

Výše příspěvku na jedno dítě je 583 Kč na jeden měsíc. Tato částka je pro všechny země i děti stejná. Celkem 8 % z této sumy jde na náklady spojené s projektem v České

republice, ale i v Latinské Americe. Zbylé finance jsou využity na školné, nákup školních pomůcek, další potřeby spojené se vzděláním anebo léky a lékařské ošetření. V nejnutnějších případech i na stravu (Diecézní charita Plzeň, 2024, online).

Diecézní charita České Budějovice

Diecézní charita v Českých Budějovicích začala s projektem **Adopce na dálku** v roce 2005. Od tohoto roku je jejím hlavním cílem podporovat děti, které žijí v chudobě a nemohou si z jakýchkoliv důvodů dovolit získat vzdělání. Ve většině případů se jedná o děti, které žijí v neúplných rodinách nebo jsou natolik chudí, že se musí spoléhat pouze na pomoc od druhých.

Bělorusko, konkrétně jeho jihozápadní část s názvem Brestská oblast, je momentálně jedinou zemí, kam směřuje finanční podpora z projektu Adopce na dálku. Nejmenší možná částka, kterou může sponzor měsíčně podpořit své dítě, činí pro studenta základní školy 416 Kč a pro studenta školy střední 500 Kč. Tato částka je využita na školní výdaje, volnočasové aktivity a nutné léky (Diecézní charita České Budějovice, online, 2024).

V současné době však charita mění svůj koncept. Adopce na dálku – Darovaná budoucnost je název, který poukazuje na změnu. Poprvé od svého založení přechází od dlouhodobé podpory konkrétního dítěte k jednorázovému poskytnutí pomoci pro celou rodinu. Dárci, kteří chtějí podpořit běloruské děti přes charitu v Českých Budějovicích, však nadále mohou. Nově pouze již nebude možné vybrat si konkrétní dítě a s ním i komunikovat. Podpořena bude po domluvě koordinátorů projektu a dárcem rodina, která finanční prostředky potřebuje nejvíce.

Druhým velkým projektem diecézní charity je Darovaný domov v Zimbabwe, který podporuje od roku 2009 dětský domov ve městě Kwekwe. Do roku 2019 byl také tento domov zapojen do projektu Adopce na dálku. Tamní děti byli podporováni dárci přes Budějovickou charitu, od tohoto se však také odstoupilo. Momentálně funguje projekt na základě jednorázového ročního poskytnutí vybraných peněž od štědrých dárců, které jsou využity na zajištění provozu dětského domova a na základní životní potřeby dětem, kteří v domově žijí (Darovaný domov, 2024, online).

3.2 Nadace Mezinárodní potřeby

Nadace Mezinárodní potřeby vznikla ve spolupráci s International Needs. Jedná se o formální federaci organizací, které se spojují za účelem pomoci. Celá organizace je řízena mezinárodním kongresem, který se skládá ze zástupců vyslaných partnerskými zeměmi. Dále výkonným výborem a tzv. globální kanceláří se sídlem v Ghaně, která koordinuje podporu pod vedením generálního tajemníka Edmonda Vanderpuyeho (International Needs, 2024, online).

První setkání zakládající skupiny proběhlo v roce 1994 za účelem pomoci křesťanským projektům, které budou podporovat lidé v České republice, ale také v zahraničí. Za zakladatele jsou považováni Vladimír Mocek a Daniel Hejzlar, kteří se v roce 1995 stali zřizovateli nadace. Ve stejném roce spouští organizace první adopci na dálku pro děti v Nepálu s názvem **Dálková adopce PLUS**. V roce 2000 je zahájena adopce na Filipínách, v roce 2005 na Srí Lance a v dalších letech se také přidávají země Uganda, Indie, Bangladéš, Burkina Faso a jižní Súdán. Dohromady je od roku 2000 do roku 2024 podpořeno přes 600 dětí (Nadace Mezinárodní potřeby, 2024a, online).

Nadace Mezinárodní potřeby (2024b, online) na svých stránkách uvádí, že 10 % z přijatých darů od dárce využívá na podporu křesťanských aktivit v zemi, ve které dítě žije. Nejvíce se peníze využívají na terénní aktivity duchovních, kteří po zemi šíří křesťanskou víru. Jde o duchovní osvětu, která je nabízena lidem jako možnost. Děti a jejich rodiny nejsou nuceni změnit svoje vyznání jen proto, aby byli nadále podporováni. Zbylých 90 % je použito na prostředky pro vzdělání dítěte. Konkrétně na školné, školní uniformu, potřebné pomůcky a jiné poplatky spojené se školou. V konkrétních oblastech je dále od Nadace Mezinárodní potřeby zajištěno z darovaných peněz jídlo, zdravotní péče, doučování, poradenství rodině a mnoho dalšího. Dárce si vždy může vybrat plnou či poloviční podporu. Částka se vždy liší podle místa, kde adoptované dítě vybrané dárcem žije, či podle studia základní školy, střední školy nebo ve vzácných případech vyššího studia. Minimální měsíční částka plné podpory činí 880 Kč.

3.3 Centrum Narovinu

V roce 1995 bylo založeno občanské sdružení Humanistické centrum Narovinu. Toto sdružení vzešlo ze společné práce členů mezinárodního Humanistického hnutí. Hlavním cílem bylo a stále je šířit humanistické myšlenky a chránit lidská práva ve světě.

V roce 2000 zahájilo sdružení svoji pomoc v africké Keni. Tam o čtyři roky později realizovalo projekt „Elektřina ze slunce pro školy v Keni“, na který Centrum Narovinu navázalo dalším úspěšným projektem. Jednalo se o stavbu sirotčince pro děti v Indii, které zasáhla vlna tsunami. Tyto dva projekty byly základem pro další pomoc, která se začala více zaměřovat na děti a jejich výchovu (Centrum Narovinu, 2024a, online).

Adopce afrických dětí – projekt pomoci na dálku vznikl za účelem dotovat vzdělání afrických dětí, které splňují podmínky zařazení do programu.

Minimální částka, kterou lze podpořit dítě přes Centrum Narovinu je 600 Kč na měsíc. U keňských dětí se liší částka vždy podle toho, do jakého vzdělávání dochází. Základní škola je přibližně o polovinu levnější než škola střední. Dárce si tedy vždy může vybrat, které dítě chce finančně podpořit.

S programem, kdy si dárci adoptují děti na dálku, je velmi úzce spojen projekt Ostrov Naděje. Tento projekt byl vytvořen již v roce 2003 na ostrově u Viktoriina jezera v západní části Keni. Centrum Narovinu na tomto území za tu dobu vybudovalo komunitní centrum, které je tvořeno 20 budovami, ve kterých se nachází mimo jiné sirotčinec a vzdělávací centrum. Právě v tomto vzdělávacím centru se učí děti, které jsou podporované dárci z České republiky (Centrum na rovinu, 2024b, online).

3.4 Centrum Dialog

Centrum Dialog vzniklo v roce 1998 jako občanské hnutí se sídlem v hlavním městě Praha. Za jeho založením stojí stejně tak jako u Centra Narovinu mezinárodní Humanistické hnutí. Centrum se zasazuje zejména o projekty, které podporují výchovu dětí a chrání občanská práva tam, kde je to nutné (Centrum Dialog, 2024, online).

V roce 1999 začíná centrum spolupracovat s Kampaní lidské podpory (KLP), která se soustředí na autoorganizaci lidí v jejich vlastním prostředí. Učí lidi, aby nebyli celý život závislí pouze na pomoci druhých, ale aby se zvládli postarat sami o sebe. Tento krok byl dalším z kroků k zahájení programu adopce na dálku.

Adopce afrických dětí je projekt, který Centrum Dialog vytvořilo pro podporu dětí, které by bez něho neměly přístup ke vzdělání. Již od roku 2002 pomohli tímto způsobem více než 2 500 dětem. Projekt momentálně běží v Guineji a Keni, kde je možné minimální částkou 600 Kč pomoci dětem ke vzdělání (Centrum Dialog, 2024, online).

Mezi jejich projekty patří nejenom adopce na dálku, ale také projekty související se sdružováním lidí z celého světa. Zejména lidí, kteří si uvědomují problémy dnešní doby a jde jim o to vytvořit lepší budoucnost nejenom pro sebe, ale také pro ostatní. Dále projekty, které se pojí s učením řemesel a vzděláním v oblasti zemědělství. V neposlední řadě Centrum Dialog podporuje veškerou iniciativu v prevenci ženské obřízky a AIDS.

Tabulka 1 *Organizace nabízející program adopce na dálku*

Název organizace	Země	Minimální částka na podporu dítěte
Arcidiecézní charita Praha	Indie (Karnátaka, Ándhrapradéš, Tamilnádu,Kérala), Zambie, Uganda, Bělorusko	410,-
Diecézní charita Olomouc	Haiti	542,-
Diecézní charita Hradec Králové	Indie (Karnataka)	541,-
Diecézní charita Plzeň	Bolívie	583,-
Diecézní charita České Budějovice	Bělorusko	416,-
Nadace Mezinárodní potřeby	Filipíny, Srí lanka, Uganda, Indie (Uttarákhand), Bangladéš, Burkina Faso, Jižní Súdán	880,-
Centrum Narovinu	Keňa	600,-
Centrum Dialog	Guinea, Keňa	600,-

4 Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programech adopce na dálku

Jednou z možných definicí komunikace je proudění informací z bodu A do bodu B, díky kterému se přenáší sdělení, a mezi zmíněnými body je vytvářen společný prostor, ve kterém je možné budovat vztah (Konečná, 2009). Toto je definice, které přesně odpovídá komunikace mezi sponzorem a dítětem v programech adopce na dálku.

Komunikace v programech adopce na dálku propojuje dva vzdálené světy, které se díky této možnosti mají šanci navzájem obohatit. Dárce a podarované dítě či dospívající si mají možnost v rámci roku vyměnit několik informací, které mohou přinést radost oběma stranám. Tato jedinečná možnost se vyskytuje právě u podpory individuálních osob na rozdíl od velkých projektů zaměřených na podporu komunit.

Každá organizace má však podmínky a četnost komunikace nastavenou jinak. Nejvíce tato kritéria ovlivňují finanční náklady na zasílání dopisů a momentální situace v zemi, ze které děti své dopisy odesílají. Nejčastěji se jedná o dva až tři dopisy ročně.

Psaní jakýchkoliv dopisů je pro většinu adoptovaných dětí činností, se kterou se v rámci programu setkávají vůbec poprvé. Díky této činnosti, kterou realizují v partnerských organizacích spolupracujících s Českou republikou, se učí samostatnosti. Dále trénují jazykové dovednosti a osvojují si základní korespondenční návyky. Tato komunikace však není snadná. Podle Ginnota (2015) je komunikace mezi dítětem a dospělým zcela jiná než mezi dvěma dospělými lidmi. Často i náročnější.

Dárce díky korespondenci od dítěte získává informace z oblasti, do které své peníze posílá. Jeho zpětnou vazbou nejsou pouze studijní výsledky dítěte, které minimálně jednou ročně dostane do své poštovní nebo mailové schránky, ale také bližší informace ohledně životní úrovně a jeho sociální situace. Dítě nejčastěji píše o jeho aktivitách ve škole, ve volném čase či o jeho rodině a přátelích. Dále často popisuje prožití svátků, které od minulé korespondence proběhly. V mnoha případech popisuje také svoje studijní úspěchy a neúspěchy či nastávající nebo proběhlé zkoušky.

Prostřednictvím pravidelné korespondence dostává dárce v rámci své podpory ve většině případů ručně psaný dopis (viz **Příloha B**), který je často doplněn obrázkem (viz **Příloha C**) a jednou ročně studijní výsledky s fotografií dítěte (viz **Příloha D**). Tuto korespondenci dostává do poštovní schránky ve fyzické podobě nebo do e-mailové

schránky formou oskenovaných či na počítači přepsaných dokumentů (viz **Příloha A**). Záleží na nabídce organizace, která celou adopci zprostředkovává.

Jazykem, kterým bývají dopisy napsané, je nejčastěji angličtina nebo v některých příkladech pak francouzština. Jazyková bariéra může být jednou z překážek pro potenciální dárce. V rámci svých služeb je některými organizacemi nabízena možnost překladu jak dopisu od dítěte, tak dopisu od dárce. V některých případech se přikládá překlad dopisu od dítěte automaticky.

Komunikace může probíhat pouze jednostranně. Sponzor dítěte není povinen na dopis odpovědět. Při oboustranné komunikaci však může vzniknout vztah, který následně trvá mnoho let. Dítě může být dopisem od svého dárce motivováno ještě k lepším studijním výsledkům, které mohou vést k naději na lepší budoucnost. Dárce je povinen řídit se pravidly své organizace a dbát na jejich doporučení.

Dle Bouzka (2008) je nutné očekávat zcela jinou komunikaci, než na kterou jsou sponzoři zvyklí ze svého života. Dárcům je od organizací obecně doporučováno, aby své dopisy psali jednoduchým jazykem, který je odpovídající věku dítěte. V obsahu se snažili dítě pochválit za jeho aktuální prospěch a povzbudit ho v dalším studiu. Nekladli příliš mnoho otázek či se nedotazovali stále na stejné věci. Naši zemi pak popisovat tak, aby ji dítě nevidělo jenom v pozitivech. Obecně se vžít do toho, že adoptované děti nemají reálnou představu o tom, jak to vypadá v jiných částech světa (Arcidiecézní charita Praha, 2024b, online).

Jak píše ve své knize Boghossian a kol. (2019) rozhovor, který probíhá mezi lidmi s odlišnými názory ve věcech náboženství, politiky a hodnot, představuje pokaždé výzvu. O to více to platí, když každá ze stran žije v úplně rozdílné zemi od sebe vzdálených klidně i tisíce kilometrů. Pokud se však tuto výzvu podaří zvládnout, právě v tento moment vzniká prostor pro obohacení obou stran. Podle DeVita (1999) je možné mezi vzdálenými kulturami vždy najít mnoho podobností, na kterých je dobré komunikaci postavit.

4.1 Pravidla komunikace

Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programech adopce na dálku je vždy dobrovolná. Nejinak tomu je i v programech v České republice. Organizace, které v naší

zemi podporu dětí z celého světa zprostředkovávají, nabízí komunikaci pouze jako možnost k navázaní vztahu s dítětem.

Korespondence, která v rámci programů probíhá má vždy jasně daná pravidla. Jde o zásady, které chrání obě strany. Tato pravidla je nutné při oboustranné komunikaci dodržovat. Dárce si při odpovídání na přijaté dopisy musí uvědomit rozdílnost prostředí, ve kterém jeho adoptované dítě žije.

Není vhodné psát podle Diecézní charity Hradec Králové (2024b, online) například o vysokých životních podmínkách, které v České republice jsou. Dále by dárci ve svých dopisech neměli slibovat věcné dary, které pro děti mohou být pouze komplikací. V rámci komunity může působit závist a dítě tak z tohoto důvodu může být odstrčené. Věcné dary či peníze v obálkách by do dané země ani nemuseli dojít nebo by je mohli odcizit na tamních poštách, což nebývá výjimečnou situací. K dopisům je možné přiložit maximálně drobné věci. Příkladem jsou samolepky, balonky, omalovánky, dopisní papír či obrázky.

Některé z organizací zajišťujících adopci na dálku kupují dětem jménem dárce dary, které jsou zakoupené v místech života dětí. Je tím tedy podporována nejenom místní kultura, ale také ekonomika.

Nevhodným způsobem komunikace může být také pokládání otázek, které se týkají přání dítěte. Dítě může v těchto otázkách nalézat naději v cestě do Evropy či jinou další pomoc nad rámec programu.

V rámci programu je vhodné dítěti zaslat minimálně jednu svoji fotografii. Není však dobré fotit se v luxusním prostředí s pozadím, které u dětí může vyvolat závist či smutek. Nejvhodnějším prostředím pro pořízení portrétu dárce či jeho rodiny je příroda, díky které dítě jako bonus uvidí místní vegetaci (Diecézní charita Hradec Králové, 2024b, online).

4.2 Formy komunikace

Komunikace mezi sponzorem a dítětem může probíhat dvojí formou. Organizace zabývající se adopcí na dálku v České republice nabízí vždy takovou formu, která je možná nejenom finančně, ale také je v zemi adoptovaného dítěte dostupná. **Tabulka č. 2** ukazuje přehled vybraných českých organizací a jejich možností pro komunikaci.

Dopisy nebo elektronickou poštu si dárce a dítě posílají ve většině případů pouze přes zahraniční partnerskou organizaci, která dítěti pomáhá s vytvořením či přečtením zprávy. Ojediněle jde komunikace přes českou organizace, která dopisy posílá do zahraničí spolupracující organizaci hromadně, a naopak dopisy od dětí posílá na adresu dárců. Tato forma je náročnější na personální zátěž české organizace. Pro dárce, kteří píšou dopisy, jde ovšem o levnější variantu, protože nemusí platit náklady na zaslání do zahraničí. Přímá korespondence mezi dárcem a dítětem není možná.

Dopisy

Dopis je formou komunikace, která se používá již od samých začátků adopce na dálku v České republice. Jde o způsob, který je pro obě strany hmatatelný. U sponzora může reálný papír a rukopis dítěte vyvolat pocit autenticity, což může podpořit vztah mezi oběma stranami. Další výhodou je originální verze dítětem namalovaných obrázků, které jsou velmi často k ručně psanému textu přikládány (viz **Příloha C**). Emocionální propojení podporuje u obou aktérů korespondence také možnost si získané dopisy uchovat na památku.

Zaslání dopisu je však oproti elektronické poště dražší. Náklady vznikají nejenom cenou dopravy, ale také potřebou dopisního papíru, obálky a psacích potřeb. Tyto náklady musí zaplatit vždy obě strany. Cena dopravy se vždy pohybuje od váhy obálky a místa doručení.

Další nevýhodou tohoto způsobu je možnost, že dopis nenajde svého adresáta. Organizace zajišťující adopci na dálku tuto variantu nemůže vyloučit ani v případě, že si sponzor vybere zaslat dopis přes ně. Nedoručený dopis se ne vždy vrátí pisateli, v ten moment si jeden z aktérů může myslet, že mu ten druhý neposlal žádnou reakci na jeho předchozí psaní.

Doba doručení je také mnohem delší než u online zaslání. Závisí na vzdálenosti z a do které země dopis putuje. Dopisy se nejčastěji posílají leteckou poštou, která dobu čekání na výrazně zkracuje. Ve většině případů se jedná o 2-3 týdny, když sponzor posílá svoje psaní přímo na adresu partnerské organizace v zemi adoptovaného dítěte. V moment zaslání dopisu přes organizaci v České republice se doba doručení navíc prodlužuje.

Elektronická pošta

Elektronická pošta je oproti ručně psaným dopisům v programech zaměřených na adopci na dálku novinkou. Díky celkové modernizaci světa se ve 21. století začali objevovat nové technologie i v nejchudších částech planety. To umožnilo snadnější a rychlejší komunikaci napříč celým světem, a to i mezi humanitárními organizacemi a jejich partnery. Postupně se elektronická pošta nabídla jako varianta i pro dárce a jejich komunikaci s adoptovanými dětmi. Tato varianta však není nabízena každou organizací. Pokud to tak ale přeci jenom je, i tak se stále jedná pouze o možnost, která doplňuje komunikaci s dítětem přes dopisy.

Jedinou výjimkou je v této době Diecézní charita Olomouc, která pomáhá ve státě Haiti. Zemi, kde je natolik nedostatečná infrastruktura, že systém zajištující komunikaci a distribuci není funkční. S dětmi v tomto státě je možné komunikovat pouze přes poštu elektronickou. Její funkčnost však závisí také na mnoha faktorech, které jsou díky častému konfliktu, politické nestabilitě a nedostatku elektrického napájení často nedostupné.

Programy, které tuto možnost nabízejí, musí mít tedy v zahraničních zemích takové podmínky, které komunikaci online dovolují. Potřeby pro tento způsob komunikaci jsou: elektrický proud, mobilní či počítačové zařízení, připojení k internetu a služba sloužící k elektronické korespondenci.

Elektronická pošta je velmi rychlá a spolehlivá a může tak probíhat častěji než komunikace pomocí fyzických dopisů. Pokud není započítáno vybavení na realizaci této formy komunikace, vychází jedno poslání zprávy levněji než papírový dopis. Služba zároveň šetří sponzorům čas, který by ztratili při odesílání fyzické obálky. Dále může sponzor reagovat z jakéhokoliv místa, kde má internetové připojení, což mu přináší větší flexibilitu. Elektronická korespondence nabízí také větší možnosti sdílet různé druhy obsahu. Díky tomu je možné zasílat i větší množství snímků či videa.

Tento způsob však postrádá možnost hmatatelně uchopit došlou zprávu. To může u dítěte nebo také u dárce vést k méně osobitému vyjadřování či omezenému pochopení zpráv. Tato forma může být také náročná pro malé děti, kteří s technologiemi od svého narození nepřišly do styku. To vše může místo navazování bližšího kontaktu mezi dárcem a dítětem způsobit zhoršení jejich vzájemného vztahu.

Tabulka 2 *Přehled možností komunikace u organizací nabízejících adopci na dálku*

Název organizace	Dopis	Elektronická pošta
Arcidiecézní charita Praha	ANO	NE
Diecézní charita Olomouc	NE	ANO
Diecézní charita Hradec Králové	ANO	ANO
Diecézní charita Plzeň	ANO	NE
Diecézní charita České Budějovice	NE	NE
Nadace Mezinárodní potřeby	ANO	ANO
Centrum Narovinu	ANO	NE
Centrum Dialog	ANO	NE

5 Výzkumné šetření zaměřené na komunikaci mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku

Výzkumné šetření této bakalářské práce probíhalo pomocí kvalitativní výzkumné metody, konkrétně formou polostrukturovaných rozhovorů. Šetření, které probíhalo v dubnu roku 2024, se zúčastnilo šest informantů, kteří finančně podporují konkrétní dítě přes tři různé organizace.

Tato část bakalářské práce popisuje podrobněji celkový průběh výzkumného šetření, jeho výzkumný cíl, ke kterému se následně došlo pomocí zvolených výzkumných otázek, výzkumnou strategii, metodu sběru a následné zpracování dat. Dále jsou interpretovány výsledky a celkové shrnutí šetření zaměřeného na komunikaci mezi sponzorem a dítětem v projektu na dálku.

5.1 Cíl výzkumného šetření a výzkumné otázky

Cílem výzkumného šetření je navrhnout způsoby, jak zlepšit z pohledu sponzorů komunikaci mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku. Na základě tohoto cíle byla stanovena hlavní výzkumná otázka. Ta byla doplněna dílčími výzkumnými otázkami, které autorka následně přepracovala do otázek tazatelských. Ty dále doplnila o další tazatelské otázky týkající se komunikace, což jí pomohlo odpovědět na hlavní výzkumnou otázku.

HVO: Jaké jsou možné návrhy na zlepšení komunikace z pohledu sponzorů v programech adopce na dálku?

DVO1: Co motivuje sponzory ke komunikace s adoptovaným dítětem?

DVO2: Jaké jsou pro sponzory překážky v komunikaci s dítětem?

DVO3: Co považují sponzoři za podporující faktory v komunikace s dítětem?

DVO4: Jaké jsou pro sponzory preferované formy komunikace?

Přehled všech tazatelských otázek viz **Příloha 1**.

5.2 Výzkumná strategie a metoda sběru dat

Jako výzkumnou strategii zvolila autorka kvalitativní výzkum. Tento přístup byl zvolen na základě jeho vlastností, kterými jsou podle Hendla (2005) například získání podrobného popisu jedince či zkoumané skupiny, možnost sledování v přirozeném prostředí, hledání souvislostí nebo možnost navrhování teorií.

Podle Švaříčka a kol. (2014) by v procesu kvalitativního výzkumu neměli chybět tyto fáze, podle kterých autorka také postupovala:

- Stanovení cílů výzkumu
- Vytvoření konceptuálního rámce
- Definování výzkumných otázek
- Rozhodnutí o metodách
- Zajištění kontroly kvality výzkumu
- Sběr dat a jejich organizace
- Analýza a interpretace dat
- Formování závěrů

Díky kvalitativnímu výzkumu je celé šetření zaměřené na hledání možností, jak zlepšit komunikaci mezi sponzorem a dítětem v projektu adopci na dálku, zkoumáno více do hloubky a u menšího počtu informantů. Ve čtvrté fázi, ve které se rozhoduje o metodě sběru dat, byl vybrán polostrukturovaný rozhovor.

Polostrukturovaný rozhovor je jednou z možností, která spojuje strukturovaný a nestrukturovaný rozhovor. Je postaven na předem připravených otázkách, které mohou být v průběhu rozhovoru doplňovány. Cílem tohoto procesu je snaha o to, aby respondent začal spontánně mluvit a předal tak tazateli co nejvíce informací k tématu. Vkládání otázek do předem připravené struktury zajišťuje celému rozhovoru pružnost, která je přínosem pro celé výzkumné šetření (Hricová a kol., 2023).

Autorce se volba výzkumné strategie i metody sběru dat vyplatila. Díky polostrukturovaným rozhovorů získala potřebné informace, které ji pomohly zodpovědět hlavní výzkumnou otázku.

5.3 Charakteristika výzkumného vzorku

Výzkumný vzorek, který autorka pro svoje šetření použila, byl vytvořen záměrným výběrem. Výzkumným vzorkem se stalo šest informantů, kteří jsou sponzory v programu adopce na dálku. Tito sponzoři podporují své děti přes tři různé organizace působící v České republice: Diecézní charita Hradec Králové, Diecézní charita Olomouc, Arcidiecézní charita Praha.

Informanti, kteří se účastnili polostrukturovaných rozhovorů, byli dva muži, tři ženy a jedna žena zastupující školní parlament základní školy. Tento výzkumný vzorek pomohly vytvořit organizace, které autorka práce oslovila. Organizace vybraly sponzory z Královehradeckého kraje, kvůli snadné dostupnosti pro poskytnutí osobního rozhovoru. Místo bydliště však na výzkumné šetření nemá v tomto případě vliv.

Informant 11 je žena, která zastupuje dětský parlament základní školy. Tento parlament adoptuje dítě z peněz získaných společnou silou na různých výdělečných akcích. Oproti ostatním informantům se jedná o velkou rozdílnost, která ovšem do šetření přináší zajímavý pohled. Nejedná se tedy o jednoho konkrétního sponzora, ale o celou skupinu, která je tvořena členy dětského parlamentu.

Informant 12 je žena, která má jako jediná adoptovaných současně více dětí. Zároveň působí v jedné z organizací jako dobrovolník, který pomáhá překládat dopisy od dětí do českého jazyka.

Zbytek informantů jsou jednotlivci, kteří mají v tento moment adoptované pouze jedno dítě a za svůj život se svým dítětem minimálně jednou komunikovali.

Tabulka 3 Přehled informantů

Číslo informanta	Informant	Organizace	Komunikace ze strany sponzora probíhá
11	Žena (zástupce základní školy)	Diecézní charita Hradec Králové	ANO
12	Žena	Diecézní charita Hradec Králové	NE
13	Žena	Diecézní charita Olomouc/Nadace Mezinárodní potřeby	NE
14	Muž	Diecézní charita Olomouc	NE
15	Žena	Arcidiecézní charita Praha	ANO
16	Muž	Arcidiecézní charita Praha	ANO

5.4 Průběh sběru dat

Václava Horáková jako autorka práce oslovila na začátku roku 2024 Diecézní charitu Hradec Králové, která ji pomohla vytyčit cíl této práce. Ten byl stanoven na základě potřeb organizace a jejích rozsáhlých zkušeností s adopcí na dálku, zejména pak s komunikací v tomto procesu.

Zlepšení komunikace mezi aktéry adopce na dálku je jedním z možných způsobů, jak významně přispět k efektivitě těchto programů. Proto byly do výzkumného šetření zahrnuty i další organizace, které nabízejí různé formy komunikace. Tím se vzorek informantů stal širším a výsledky jsou využitelné nejenom pro Diecézní charitu Hradec Králové, ale také pro ostatní organizace v České republice. Arcidiecézní charita nabízí svým sponzorům komunikaci přímo se spřátelenou organizací v zemi podporovaného dítěte. Tato komunikace probíhá pouze formou dopisů. Olomoucká diecézní charita oproti tomu nabízí pouze formu prostřednictvím elektronické pošty. Charita Hradec Králové pak nabízí svým sponzorům obě tyto varianty (viz **Kapitola 4.2**).

Sběr dat probíhal formou polostrukturovaných rozhovorů v dubnu roku 2024. Tyto rozhovory vedla autorka práce s informanty, kteří byli nejprve kontaktováni organizací,

přes kterou adopce na dálku probíhá. Po jejich souhlasu s poskytnutím krátkého rozhovoru na téma Komunikace mezi sponzorem a dítětem je sama autorka oslovila prostřednictvím elektronické pošty. Informanty seznámila s jejím záměrem a nabídla možnost osobního setkání, ale i rozhovoru prostřednictvím telefonu nebo jiného online spojení.

Osobní setkání využila většina informantů. Rozhovor prostřednictvím telefonátu proběhl pouze s informantem 14, který si tuto možnost vybral kvůli úspoře času. Všechny rozhovory se konaly v rámci jednoho týdne, ve kterém autorka dojížděla za konkrétními informanty, kteří jí věnovali svůj čas. Vše probíhalo bez jakýkoliv problémů.

Polostrukturované rozhovory byly se souhlasem informantů nahrávány a následně analyzovány. Autorka této práce se na výzkumném šetření podílela komunikací s informanty, vedením rozhovorů, zpracováním dat a následnou interpretací výsledků.

Veškeré kroky výzkumného šetření byly v souladu s etickými zásadami. Informanti byli dostatečně informováni o cíli výzkumu a každý z nich poskytl o zpracování jeho odpovědí souhlas. Autorka šetření zaručila všem účastníkům anonymitu.

5.5 Interpretace výsledků výzkumného šetření

Díky polostrukturovaným rozhovorům, které autorka vedla s šesti informanty, je možné odpovědět na předem stanovené dílčí výzkumné otázky. Tyto odpovědi jsou interpretovány v následující části bakalářské práce. Odpovědi informantů na jednotlivé otázky jsou doplněny podotázkami, kterými se autorka snažila prohloubit probíraná témata týkající se komunikace.

DVO1: Co motivuje sponzory ke komunikace s adoptovaným dítětem?

První dílčí otázka se zaměřuje na motivaci sponzora komunikovat se svým dítětem. Právě motivace obou stran je základem pro to, aby vzájemné sdílení informací probíhalo. Dítě má povinnost dávat o sobě svému sponzorovi vědět prostřednictvím dopisů či elektronické pošty. Sponzor tuto povinnost nemá. Pouze jeho osobní motivace je něco, co ho může podněcovat k výměně informací.

Motivací informanta 12 je zejména radost, kterou dopis dětem udělá. Podle její výpovědi má tuto informaci od sestry, která se na adoptované děti byla podívat přímo na místě, kde žijí. S předáváním dopisů dětem se tedy setkala osobně. *„Mně komunikace*

přijde důležitá, protože jsem si říkala, že to těm dětem udělá radost. Sestra, když byla v Indii asi na měsíc za adoptovanýma dětma, říkala, jakou mají vždycky radost, když přijde ta pošta".

Radost, kterou dopis dítěti udělá, je stejnou motivací i pro informanty 15 a 16. Jejich odpověď na výše položenou otázku je toho důkazem. Zároveň se však nejedná o jedinou věc, která je povzbuzuje k vzájemnému sdílení. Informant 16 odpověděl „*Mojí motivací komunikovat s dítětem je zejména to, jakou radost ten dopis dítěti udělá a taky to, že s ním díky tomu navazuju nějaký vztah. Jak jsem říkal mám adoptovanou holčičku, kterou chci díky komunikaci více poznat a také ji prostřednictvím komunikace motivovat k učení".* Pro informanta 15 je společně s radostí, kterou dopis dítěti přinese, důležité také to, aby dítě vědělo, že na něm a jeho budoucnosti někomu záleží „*Tak chcete jim udělat radost nebo chceme, aby prostě vědělo, že se za něho modlíme nebo že na něj myslíme (...) chci říct, že si třeba nemusíme denně volat nebo být v kontaktu, ale že prostě myslíme na toho člověka a chceme, aby to někam dotáhnul."*

Pro informanta 11 je největší motivací zjistit, jak se adoptované dítě má a doptat se na co nejvíce informací o něm. Tyto informace jsou pro něj důležité k tomu, aby mohl při výběru peněz pro adoptované dítě ukazovat lidem, na koho vybrané peníze jdou. Podrobný popis dítěte a jeho života může pomoci vybrat na konkrétní dítě více financí. Jejich motivace může být tímto faktem ovlivněna. „*Naší motivací je zjistit asi jenom jak se má nebo jak se mu daří. Jestli se mu daří dobře. Jestli je spokojenej se svým studiem a jestli je u něj něco novýho".*

Informant 13 momentálně se svým dítětem nekomunikuje, i přestože v minulosti vzájemná komunikace probíhala. Z odpovědi vyplývá, že informant nepovažuje za důležité zasílat informace o sobě, informace o dítěti však vítá. „*Já si myslím, že to není dobré takhle komunikovat. Vždycky, když přijdou ty dopisy, tak je jasný, že oni vědí, že ty peníze mají od někoho daleko z nějaké Evropy. To si myslím, že je jako pro ně dostačující. Víc nepotřebujou. To, co já potřebuji vědět z mého pohledu, je akorát to, jestli teda do té školy chodí a jestli se jim daří. (...) jestli mění ty svoje názory ohledně svého budoucího zaměstnání nebo pokud mají popřípadě špatné známky, tak jestli to je tím, že je to třeba nebaví nebo jestli by se jim lépe pracovalo třeba rukama. Tohle je fakt to je jediný, co já potřebuju vědět."*

Informant 14 na otázku ohledně motivace reagoval tím, že dřív ho pohánělo zejména sociální cítění. Uvědomoval si kladné stránky komunikace. Na začátku své adopce chtěl, aby dítě vědělo, jak jeho sponzor a jeho rodina vypadají. Momentálně však komunikace mezi ním a jeho dítětem neprobíhá kvůli nelehkým podmínkám na Haiti, kde jeho dítě žije (viz níže DVO2).

Důvod, který vede sponzora k zasílání informací, je hlavním bodem, na který je důležité se zaměřit při podávání návrhů, které by měly zlepšit mechanismus celé komunikace mezi aktéry v programech adopce na dálku. Motivace je s tímto důvodem úzce spojena. Odpovědí na první dílčí výzkumnou otázku je, že hlavní motivací sponzorů je radost, kterou dopis dítěti přinese. Dále snaha o zvýšení pomoci dítěti tím, že ho sponzor formou dopisů motivuje k lepším studijním výsledkům. V neposlední řadě je motivací sponzorů navázat s dítětem vztah takovým způsobem, že dítě bude vědět minimálně to, jak sponzor vypadá, a základní informace o něm.

DVO2: Jaké jsou pro sponzory překážky v komunikaci s dítětem?

Druhá dílčí otázka se zaměřuje na překážky, které se v komunikaci ze strany sponzorů objevují. Snahou této práce je tyto překážky zcela odstranit nebo alespoň pomoci sponzorům je překonat co nejsnadnějším způsobem.

Informant 12 vidí největší překážku v tom, že neví, jestli jím poslaný dopis k dítěti doputoval. „*V době, kdy se dopis posílal poštou přímo, jsem si říkala, posílám to na jinej kontinent ani nevím jestli to jako dojde. Jestli to ta pošta předala nebo jestli já nevím se to někde cestou neztratilo. Tohle je asi to, co vidím jako překážku. Chci vědět, jestli můj dopis dorazil. Dopis od dítěte taky třeba dostaneme vlastně po čtvrt roce, takže chápu, že můj dopis a otázky v něm jsou už úplně pasé, ale tak bych měla aspoň zpětnou vazbu. Na otázky vlastně úplně dítě odpovídat nemusí. Nemám ambici si úplně dopisovat, ale věděla bych, jestli můj dopis došel. To, že si nejsem vůbec jistá, jestli to dítěti došlo nebo ne, tak to mi asi přijde jako taková hlavní komplikace celé komunikace.*“

Jak informant 12 dále uvádí, nulová zpětná vazba na její dopisy byla skutečností, která ji dovedla k tomu komunikaci z její strany ukončit. V rozhovoru zazněla i konkrétní situace, při které sponzor čekal odpověď. „*Napsala jsem jí, že se nám narodilo miminko, tak bych zrovna čekala odpověď. Kdybych ji psala o počasí nebo jak se máme, tak bych reakci úplně nečekala, ale jako takhle bych třeba čekala, že do toho dalšího dopisu napíše*

gratuluju k narození miminka nebo něco podobného. Chtěla bych prostě zpětnou vazbu. (...) To mě prostě štve, takže jsem komunikovat přestala.“

Informant 16 má však s komunikací rozdílnou zkušenost. *„Líbí se mi, že se mnou moje dítě komunikuje vlastně normálně. Vždycky poděkuje, když jsem mu něco poslal v předchozím dopise, a odpoví mi na otázky. Minule jsem se třeba ptal, jestli někdy zažil sníh, a hned v dalším dopise přišla odpověď.“*

Pro informanty 13 a 14 je hlavní překážkou nefunkčnost pošty na Haiti, kde mají tito dítě adoptované. Pro informanta 13 je důležité, aby o svém dítěti měla informace (viz DVO1), komunikovat s ním však ze své strany nechce. Informant 14 by naopak komunikaci momentálně uvítal, byl ovšem o situaci, která v zemi panuje, informován již při svém zahájení adopce. *„Věděli jsme o tom, že normální korespondence přes dopisy nebude možná, jenomže už jsme měli zpřístupněné všechny informace, fotky, dokumenty a oskenovaný vysvědčení přes webové stránky charity. Tak nám to nevadilo. Komunikace měla nějakou formou probíhat právě přes tyhle stránky, bohužel ani to nefunguje (...) teď bychom to ocenili“.* Informant 13 o nemožnosti zasílat dopisy nebyl podle její výpovědi informován vůbec *„To by pochopil každý, že to dávají online, protože… Já si akorát vzpomínám, že kdysi mi přišel nějaký email, že to bude všechno online, ale že by zmiňovali, že tam nefunguje pošta nebo že to je těžké, tak to určitě ne.“*

V tento moment by mělo být pro sponzory, kteří adoptují děti na Haiti, stále přístupné webové rozhraní, kde je možné se o dítěti dozvědět informace, které informant 14 zmínil. Bohužel z rozhovorů s informanty vyplývá, že webové rozhraní není dostatečně aktualizováno. Sponzoři tedy mají o svých dětech více než dva roky staré informace. Informant 14 dále zmiňuje *„Dokázal bych si přestavit, že by těch informací mohlo být víc a mohly by chodit častějc.“*

Ostatní informanti jsou však podle svých slov o svých adoptovaných dětech dostatečně informování. Pravidelně jim chodí dopisy, které doplňuje elektronická pošta zasílaná organizací. V došlé poště jsou pak informace o životě a aktuálních podmínkách dětí či celé komunity, která je do projektu adopce na dálku zapojena.

Informant 15 jako největší a zároveň jedinou překážku vidí v jazykové bariéře. Informantovi je 65 let a anglický jazyk neovládá na takové úrovni, aby dopisům rozuměl nebo je mohl sám psát. I přesto tento informant se svým dítětem komunikuje. S překladem mu pomáhají jeho děti, kteří anglicky mluví. *„Takže nám to překládali a prostě buď*

napsali ten dopis a něco, co jsem chtěla, nebo mně to přeložili, a tak to fungovalo celou dobu. Jenomže potom ty děti odešly z domu (...) problém je právě ta angličtina. Dneska si myslím, že už ty děti umějí angličtinu líp než já. Samozřejmě trošku něco umím, ale ne abych to zvládla sama. Teď to posílá syn Tomáš už řadu let. Dali jsme mu na to peníze ať to posílá a prostě nám to překládá. (...) Ty děti to mají takový ozdobný, takže pro mě, i kdybych byla schopná toho překladu nějak svižněji, tak než ty kudrlinky vyluštím,"

Informant 15 má adoptované dítě přes organizaci, přes kterou komunikace mezi sponzorem a dítětem neprochází. Z tohoto důvodu není k dopisům přikládaný překlad do českého jazyka. Oproti tomu dopisy přes Nadaci mezinárodní potřeby obsahují tento překlad automaticky. Jedním z dobrovolníků, kteří se na překladu podílí, je informant číslo 13 *„Děti píší v angličtině nebo ve francouzštině a já jsem řekla, že nepotřebuju, aby mi to překládali, takže to nemám přeložené. Sama totiž pracuji jako dobrovolník, který dopisy překládá"*. Dodává, že dopisy jsou všechny velmi podobné, což vysvětluje v mnohých případech nereagování na otázky, které sponzoři dětem posílají. *„Tohle to mě přijde vtipný, že oni ty dopisy mají všechny v podstatě stejné, takže jsem pochopila, že vždycky sedí ve třídě a píší dopisy. Většinou jde o jeden mustr. Píšou něco, co se týká školy a potom rodiny, ale vždycky ty začátky jsou stejné. Pokud třeba byly Vánoce, tak se všichni zmiňují o Vánocích."*

Informant 15 dále zmiňuje, jak je některé dopisy obtížné přečíst. *„Ne vždycky to jako je k přečtení. Zvlášť, když to je od malých dětí, tak to píšou ty učitelky a oni mají některé takový specifický rukopis, že je hrozně těžké to identifikovat. Třeba co to je za slovíčko."* Zde dochází ke stejnému problému, na který upozorňuje informant 13.

Pro ostatní informanty ovšem není jazyk překážkou. Z podotázek, kterými autorka práce rozhovory prohlubovala, zjistila, že dotazovaní informanti buď anglicky mluví nebo využívají online překladače. A to ať už k překladu doručeného dopisu nebo k napsání odpovědi. Toto potvrzuje informant 16. *„Dopisy mi chodí vždycky v angličtině, ale zvládám je přeložit sám. Pokud něco nevím, hodím to do online překladače. Stejně tak to mám, když dopis píšu. Když si chci angličtinu procvičit, tak ho napíšu sám.Ččasto si to ale nechám přeložit. Hodně mně to urychluje celkový proces komunikace"*.

Pro informanta 16 není tedy překážkou překlad obsahu dopisu, ale zasílání dopisu přes dopravní společnost *„Za mě je jedinej problém, když musím stát na poště ty fronty. Na druhou stranu si uvědomuju tu hodnotu toho, že se jedná o materiální věc, která tomu*

dítěti fakt dojde. Vždycky k tomu přikládám i třeba balónky, takže to za online formu vyměnit nechci. Jen v těch frontách na poště vidím asi největší překážku".

Informant 11 ve své komunikaci s dítětem žádné překážky nenalézá.

V rámci výzkumného šetření byly zjištěno pět překážek, které mohou vést až k ukončení komunikace s dítětem. Jsou však ve všech případech řešitelné. První z nich je nereagování na otázky v dopisech od sponzorů. Chybí také jakékoliv potvrzení o doručení dopisů. U sponzorů, kteří mají adoptované dítě na Haiti, vychází najevo nedostatečná komunikace ze strany zprostředkovávající organizace, která by byla vhodná vzhledem k příslibu funkční elektronické pošty. Další překážkou je, že ručně psané dopisy jsou v některých případech těžko čitelné. To komplikuje i jejich následný překlad. Nemožnost napsat či přeložit si dopis z neznalosti anglického jazyka považuje za překážku pouze jeden informant. Jazyková bariéra však může být, zejména pro lidi vyššího věku, velkou překážkou, na kterou organizace, které adopci zprostředkovávají, musí myslet.

DVO3: Co považují sponzoři za podporující faktory v komunikace s dítětem?

Třetí dílčí otázka zjišťuje faktory, které v komunikaci sponzorům pomáhají. Při tvorbě návrhů na zlepšení komunikace pak musí být tyto faktory zohledněny. Důkladné zohlednění těchto faktorů napomůže celou komunikaci zefektivnit.

Za podporující faktor v komunikaci s dítětem považuje informant 14 informace, které slouží jako návod ke komunikace zejména v začátcích adopce. „*Na začátku mojí adopce jsem ocenil, že ty informace, jak komunikovat s mým dítětem, fakt přišly hned. Dostali jsme se do webového rozhraní, kde jsme vše lehce našli, a mohli zaslat první zprávu a naši fotku.*" Informant 16 má stejnou zkušenost. „*Na stránkách jsem při psaní svého prvního dopisu našel přesný návod jak na to. A hlavně, jak to po napsání poslat do Indie*"

Informace ze strany organizace považují za podporující faktor také informanti 12, 13 a 15. Ve svých odpovědích zmiňují informace, které se týkají obsahu dopisů. Informant 15 „*V komunikaci mi pomohlo to, že jsem koukla na stránky a věděla o čem psát.*" Řada organizací má na svých stránkách i témata, o kterých je vhodné si s dítětem psát. Ty mohou sloužit jako inspirace pro obsah dopisů.

Informant 15 dále oceňuje setkání s jinými sponzory, které pořádá její organizace. Podle jejích slov jí to pomáhá v tom, že s ostatními o komunikaci diskutuje a ví, jak

komunikace probíhá u jiných sponzorů *„Mně pomáhají informace od ostatních sponzorů, když se vidíme na setkání. Od nich jsem toho zjistila asi nejvíc. Řešili jsme, jak to posílaj, a co do dopisů píšou.“.*

Informant 11 vidí jako nejvíce podporující faktor celé komunikace výbornou spolupráci s koordinátorem celého projektu, který byl vždy ochoten s čímkoliv pomoci. *„Jak říkám, komunikace s panem Homolkou je bezchybná. Pomohl nám, když jsme si s komunikací nevěděli rady nebo když jsme organizovali jakékoliv akce, které s adopcí souvisely.“*

Díky třetí výzkumné otázce bylo zjištěno několik podporujících faktorů, které komunikaci mezi sponzorem a dítětem ulehčují. Nejvíce lidem pomáhají informace, které o komunikaci získají při začátku adopce. Dále pak informace, které naleznou na stránkách organizací. Tyto informace jim pomáhají s obsahem textu dopisu, ale také s materiálním obsahem. Dále využívají organizaci jako zdroj informací k tomu, jak dopis dítěti doručit. Za podporující faktor je považována i komunikace s hlavním koordinátorem projektu.

DVO4: Jaké jsou pro sponzory preferované formy komunikace?

Cílem čtvrté dílčí otázky je zjistit, jaká je v současné době preferovaná forma komunikace. Dále je cílem odhalit, proč právě tato. Odpovědi na tuto otázku pomohou u vytváření návrhu na zlepšení komunikace, neboť bude jasné, kterou formu sponzoři upřednostňují. Na tuto formu se bude následně možné více soustředit. Dále mohou být odstraněny negativní faktory, které volbu sponzorů ovlivňují.

Informant 11 nemá preferovanou volbu komunikace. V rámci své adopce využil dopisy, ale i elektronickou poštu. V obou formách nachází pozitivní i negativní prvky. *„S dopisem posíláte ještě nějakej třeba dárek, což přes online nejde. Když byl menší, tak jsme jim poslali fotbalovej míč, protože psal. že má rád fotbal. Vím, že to je velkej dárek, ale pořádně jsme ho vyfoukli. A byl to dárek i pro ostatní děti, přece si nebude kopat sám. (...) Jednou jsme poslali sadu nějakejch krásnechj pastelek. (...) Je pravda, že to je finančně nákladnější oproti mailu. Online jsme se spojili taky několikrát. Bylo to právě přes email, kdy jsme poslali video vzkaz z naší školy, a zaslali ho koordinátorovi projektu. Bylo skvělý, že může vidět, kdo ho podporuje, a z jaký školy ho podporujem.“*

Informant 12 vždy zasílal pouze dopisy, i když si uvědomuje, že formu online její organizace pravděpodobně nabízí. *„Vzpomínám si, že nabízeli, že by se to teďka nějak*

posílalo jako online, ale vůbec si tím nejsem jistá, že to tak fakt jako funguje.“ Dodává, že by ji využila. Do budoucna chce komunikaci obnovit a do podpory zapojit i své děti, které by mohly s komunikací pomoci. Zmiňuje, že by díky online formě mohla dostat zprávu o doručení její korespondence a zároveň by na ni mohla dostat odpověď. *„Myslím, že bychom tu online formu mohli zkusit. Zapojím do toho děti. Mohla by totiž přijít i nějaká odpověď přímo na náš mail. Nebo na něco, přes co se to vlastně posílá, a budem vědět, že to došlo a bude to rychle.“*

Informant 13 se svým dítětem komunikovat nechce. Proto volí vhodnou formu pouze pro příchozí komunikace. Informant si zvolil dopisy, díky jejich hmatatelnosti a hodnotě, kterou je možné si uschovat. V online formě poukazuje na možnost se k dopisům kdykoliv vrátit, a mít je všechny pohromadě, což považuje za pozitivní prvek. Na druhou stranu, zde může nastat problém s přihlášením do webového rozhraní, kde je možné informace o dítěti dohledat. *„Řekla jsem, jaký já mám postoj, tak za mě to je naprosto jako dostačující, když mi přijde dopis jenom od dítěte. (...) Mě se líbí, že dostaneme něco jako fakt fyzicky. Vím, že mi to v tom šuplíku dlouho nezůstane, ale mám fakt nějaký důkaz, že to dítě psalo. Ještě lepší, když je tam fotka. Olomoucká charita to má online všechno a to mi nevyhovuje. Já vím, že jako se tam do toho můžu dostat kdykoliv. Na druhou stranu já si furt nepamatuju, co to je za stránku (...) Údaje jsem si nenapsala, takže vlastně ani nemám možnost teďka se dostat pro nějaké ty informace.“*

Informant 14 považuje za preferovanou formu komunikace dopisy, i když dodává, že online formě se nebrání. Jeho postoj je ovlivněn momentální nefunkčností komunikace mezi haitskými dětmi a jejich sponzory. *„Pokud by tam jako byl nějaký prostor pro nějakou řekněme jako intenzivnější komunikaci třeba mailovou, tak se tomu samozřejmě nebráním, ale chápu, že ta situace tam je prostě teďka špatná. (...) Mně to jako nějak nevadí ten dopis sepsat. I jako to dítě má podle mě samozřejmě lepší pocit, že vám prostě něco napíše, nakreslí, než když by jen rukama bouchal písmenka do mailu. Takže za mě lepší asi dopis.“*

Informantovi 15 online pošta nevyhovuje. Z odpovědi je zřejmé, že preferuje dopis kvůli hmatatelné vzpomínce na dítě, ke které se může vracet. *„Nesnáším prostě tyhlety komunikace, že mě něco pošlou online. Já potřebuju tu fotku a ten dopis do ruky. Já třeba když mám někdy večer čas, tak se probírám těma krabicemi s fotkama a znova všechno beru do ruky.“* Dále však zmiňuje, že by ocenila videohovor, dodává však

překážku, kterou by pro ni byl anglický jazyk. *„Mohli bychom vytvořit takovou tu skupinu. že ta rodina se sejde a zavolá. Všichni navzájem vidíme ty lidi z těch fotek. Každej řekne, co chce, a můžeme jakoby takhle dohromady mluvit. (...) Kdybych to dítě viděla naživo, to by se mi moc líbilo. Nemuselo by to být ani dlouho. (...) Bohužel my mluvíme, teda já bych musela nějak vymyslet ten jazyk. Že by mě to ještě někdo překládal.“*

Informant 16 preferuje dopisy. Zmiňuje hodnotu, kterou pro něho mají, a dodává, že na online formu přejít nechce. *„Já mám hrozně rád, když ten dopis vytáhnu ze schránky a mám ho fyzicky v ruce. Vždycky z toho mám pocit, že moje peníze opravdu někomu pomáhaj. A taky můžu s dopisem poslat někdy nějaký drobný dárek. Takže za mě jsou to rozhodně dopisy. I když mě vadí stát frontu na poště a je to celkově finančně i časově náročnější. Zůstávám u posílání dopisů“*.

Díky čtvrté dílčí otázce vychází najevo, že pouze polovina informantů má jasně preferovanou volbu. Touto volbou jsou dopisy. Každý z informantů dále dodává klady a zápory, které na vybraných formách komunikace spatřuje. Jednotlivé poznatky pomohou zodpovědět hlavní výzkumnou otázku. Dopisy jsou nejčastěji preferované kvůli hmatatelnosti, která přináší možnost uschování na památku. Online forma je vyzdvihována kvůli větší pravděpodobnosti, že zpráva opravdu dorazí a dítě odpoví na konkrétní otázky. Další výhodou je její rychlost.

5.6 Shrnutí výzkumného šetření

Z rozhovorů, které autorka uskutečnila se šesti informanty, byla zjištěna motivace vedoucí sponzory ke komunikaci s adoptovanými dětmi. Dále vyšly najevo překážky, které tuto komunikaci dělají pro sponzora obtížnější. Identifikovány byly zároveň i podporující faktory, které komunikaci usnadňují. V závěru byla zjištěna preferovaná forma komunikace od každého z oslovených sponzorů.

Tyto dílčí odpovědi pomohly nalézt odpověď na hlavní výzkumnou otázku, která měla za cíl zjistit možné návrhy na zlepšení komunikace z pohledu sponzorů v programech adopce na dálku. Tento cíl byl naplněn. Vzniklo deset návrhů, které mohou posloužit organizacím k efektivnější komunikaci v jejich programech.

První dílčí otázka se zaměřovala na motivaci sponzora komunikovat s dítětem. Z uskutečněných rozhovorů vychází pro organizace doporučení, aby potenciálním

sponzorům, kteří o adopci uvažují, ale i těm současným, předali informaci, jak je došlý dopis pro dítě vzácný a zároveň důležitý pro motivaci v jeho vzdělávání. Například informace o tom, že dopis může být pro dítě motivujícím prostředkem, může pomoci k pravidelné komunikaci a zároveň vytvoří u sponzora dobrý pocit z dvojité podpory. Právě motivace je pro uskutečnění komunikace ze strany sponzora zásadní. Je nutné, aby se k sponzorům dostali veškeré benefity, které vzájemná komunikace dítěti přinese.

Druhá výzkumná otázka zjišťovala překážky, které sponzoři vnímají při komunikaci. Jednou z překážek je nemožnost ověřit, zda zaslaný dopis dítěti opravdu došel. To souvisí i s velmi malou a obdobnou odezvou na dopisy od sponzorů. Dopisy bývají v mnoha případech velmi podobné. Děti je často píší společně v rámci aktivit v partnerských organizacích. Dopisy z tohoto důvodu mohou vypadat jako podle jednoho vzoru a jejich obsah se liší pouze minimálně. Z výše zmíněných překážek, které mohou komunikaci znesnadnit, vzniklo několik návrhů.

Návrhem, který může pomoci v efektivnější komunikaci, je vytvoření systému, který sponzorovi potvrdí doručení jeho dopisu. Toto potvrzení může sponzorovi dorazit do emailové schránky nebo pomocí SMS. Zpráva u sponzora vyvolá dobrý pocit, který může zvýšit jeho motivaci k další komunikaci. Dalším návrhem je obměňování obsahu dopisu, který by měl zahrnovat i část, ve které dítě reaguje na otázky z předchozího doručeného dopisu. Dítě by mělo mít dopis zaslaný sponzorem v ten moment u sebe tak, aby minimálně jednou větou na tento dopis navázalo.

Nemožnost dopis přeložit do českého jazyka či ho pouze přečíst, kvůli nečitelnému rukopisu, byli další překážky vycházející z druhé dílčí otázky. Problém s překladem se objevil pouze u jednoho informanta ve věku 65 let. Návrh, který je autorkou doporučen, zahrnuje snížení automatického překládání každého dopisu. Tento krok může být v dnešní době již nadbytečným. Řešením může být větší informovanost o možnosti přeložit si doručený dopis přes online nástroje, které jsou v dnešní době snadno dostupné i na běžných mobilních zařízení. Možnost překladu je vhodné nabízet pouze po individuální domluvě. Návrh, který by mohl vyřešit problém s nečitelností, je k ručně psanému dopisu přikládat obsah přepsaný na počítači. Tento krok však není nutné dělat u každého dopisu. Problém s nečitelností je ve většině případů u dětí nižšího věku. U každého dopisu je proto vhodné, aby koordinátor zvážil, zda je přepis potřebný.

Třetí dílčí otázka zjišťovala podporující faktory, díky kterým je komunikace pro sponzory snazší. Odpovědi, které tato otázka přinesla, ukázaly, že nejvíce usnadňujícím faktorem jsou informace, které poskytuje sponzorům přímo jejich organizace. Návrhem je v tomto případě vytvoření ucelených informačních přehledů, které budou obsahovat všechna potřebná data o komunikaci. Obsahem by měli být informace o benefitech, které komunikaci přináší obou stranám. Dále by neměla chybět pravidla komunikace, návrhy obsahu dopisů, popis nabízených forem komunikace, podrobný popis, jak dopis dítěti zaslat, a nabídka online nástrojů, které je možné použít pro překlad do cizího jazyka.

Díky poslední dílčí otázce byla zjišťována preferovaná forma komunikace. Nelze říct, že by informanti měli pouze jednu preferovanou formu. Z polostrukturovaných rozhovorů však vychází, že pro ně má větší hodnotu dopis, který je dítětem ručně psaný. Tuto formu komunikace si totiž mohou uschovat a vracet se k ní. S dopisem lze také zaslat malý dárek, což sponzoři často využívají. Online forma je však možnost, která je rychlejší, a je jisté, že zpráva dorazí. Návrhem pro organizace tedy je, aby primární formou ze strany dítěte byly klasické ručně psané dopisy. Pro sponzory je pak vhodné, aby měli možnost volby mezi dopisy a online formou a aby o daných formách byli dostatečně informovaní.

Posledním návrhem, který vychází obecně ze všech rozhovorů a tazatelských otázek, je rychlá informovanost ohledně jakékoliv změny v programu. Ať už se tato změna týká vybraného dítěte, obecně komunikace nebo například situace v zemi jako jsou přírodní katastrofy či jiné situace, které se úzce dotýkají běžných aktivit adoptovaného dítěte. Dva z informantů jsou informováni tak nedostatečně, že chtějí z programu odejít.

Přehled návrhů na zlepšení komunikace z pohledu sponzorů v programech adopce na dálku:

- Více informací stávajícím i potenciálním sponzorům o benefitech, které přináší vzájemná komunikace dítěti
- Potvrzení o doručení dopisu dítěti
- Obměna obsahu dopisů
- V dopise reagovat alespoň na předchozí komunikaci
- Větší informovanost o tom, jak je možné dopis přeložit do českého jazyka pomocí online nástrojů
- K ručně psanému dopisu od malých dětí přiložit přepis psaný na počítači

- Vytvoření ucelených informací o komunikaci, ke kterým má sponzor nepřetržitý přístup
- Ze strany dítěte preferovat ručně psané dopisy před online formou – sponzoři si tuto formu uchovávají
- Sponzorovi nabízet také primárně komunikaci pomocí dopisů, ale zároveň umožnit i online formu
- Při jakékoliv změně, která se týká konkrétního dítěte či obecně komunikace, kontaktovat sponzora v co nejkratší možné době

Závěr

Bakalářská práce nesoucí název Komunikace mezi sponzorem a dítětem v programu adopce na dálku si kladla za cíl vytvořit návrhy ke zlepšení, které by mohly pomoci organizacím zprostředkovávajícím adopci na dálku v České republice. Práce vznikla ve spolupráci s Diecézní charitou Hradec Králové, která by tyto návrhy ráda praktikovala ve svém programu.

Začátkem teoretické části je čtenář seznámen s programy adopce na dálku. Adopce na dálku je zde charakterizována svojí historií, financováním, které v programech probíhá, formou podpory, ale také definicí vzniku a zániku adopce.

V následující části jsou popsány vybrané organizace, které se v České republice adopcí na dálku zabývají. Těmito organizacemi jsou Charita České republika a její jednotlivé diecézní charity. Dále Nadace Mezinárodní potřeby, Centrum Narovinu a Centrum Dialog. Každá z těchto organizací je definována svojí historií, formou podpory a lokací, do které soustřeďuje svoji humanitární pomoc. U všech je také uvedena částka, díky které může sponzor přes danou organizaci dítě podporovat.

Komunikace je detailně přiblížena v další z kapitol. Způsob, kterým komunikace v programech adopce na dálku probíhá je detailně rozebrán společně s pravidly, které je z pohledu sponzorů nutné dodržovat. Obě formy komunikace, kterými jsou dopisy a elektronická pošta, jsou společně se svými pozitivními i negativními stránkami přiblíženy na závěr této kapitoly.

Empirická část, která je tvořena kvalitativním výzkumným šetřením, se zaměřuje na zodpovězení předem definovaných otázek, které vedou k vytvoření návrhů na zefektivnění komunikace. Toto šetření bylo provedeno pomocí polostrukturovaných rozhovorů se šesti informanty, kteří jsou sponzory dětí ve třech různých organizacích. Rozmanitost organizací umožnuje získat hlubší pohled na komunikační praktiky a zkušenosti, které sponzoři s komunikací mají.

V rámci této práce vzniklo deset návrhů, které vyšly z odpovědí na čtyři dílčí otázky. Ty se zabývaly motivací sponzora ke komunikaci, překážkami v komunikaci, podporujícími faktory v komunikaci a preferovanou formou komunikace. Tyto návrhy jsou obecným doporučením, které mohou využít jakékoliv organizace spojené s adopcí

na dálku. Je však zřejmé, že všechny body nebude možné realizovat ve všech zemích, kde se momentálně humanitární pomoc zprostředkovává.

Některé z návrhů již mnohé organizace splňují. Tento souhrn doporučení může však sloužit jako nástroj pro ověření, zda všechny právě teď realizované procesy týkající se komunikace skutečně vyhovují obecným potřebám a očekáváním sponzorů. Důsledné sledování těchto procesů může přispět k neustálému zkvalitňování.

Tato bakalářská práce poskytuje komplexní pohled na komunikaci mezi sponzorem a dítětem v programech adopce na dálku a nabízí doporučení pro její zlepšení. Autorka práce doufá, že implementace těchto návrhů povede k uspokojení všech aktérů komunikace a bude přínosem nejen pro další zlepšování komunikačních strategií organizací, ale především pro zvýšení počtu adoptovaných dětí.

Seznam použitých zdrojů

ARCIDIECÉZNÍ CHARITA PRAHA. Arcidiecézní charita Praha: Adopce na dálku® [online]. Praha: Arcidiecézní charita Praha, 2024b [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://praha.charita.cz/adopce/

ARCIDIECÉZNÍ CHARITA PRAHA. Arcidiecézní charita Praha: Často kladené otázky k programu Adopce na dálku® [online]. Praha: Arcidiecézní charita Praha, 2024a [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://praha.charita.cz/casto-kladene-dotazy-k-programu-adopce-na-dalku/#financni-prostredky-platby

BAUER, Michal, ČERNÁ Lenka a CHYTILOVÁ, Julie. *Vzdělání na dosah*. Praha: Triton, 2018. ISBN 978-80-73-87-102-4.

BOGHOSSIAN, Peter, LINDSAY, James. *Jak vést (zdánlivě) nemožné rozhovory*. Praha: PRÁH s.r.o., 2019. ISBN 978-80-7252-904-9.

BOUZEK, Jan. *Jak se domluvit s jinými?* Praha: Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-043-0.

CENTRUM DIALOG. Centrum Dialog: Adopce afrických dětí [online]. Praha: Centrum Dialog, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://www.centrumdialog.cz/adopce

CENTRUM NA ROVINU. Centrum Narovinu: Ostrov Naděje – komunitní centrum na Rusinga Island v Keni [online]. Praha: Centrum Narovinu, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://www.centrumnarovinu.cz/content/ostrov-nadeje-komunitni-centrum-na-rusinga-island-v-keni

CENTRUM NAROVINU. Centrum Narovinu: Adopce afrických dětí [online]. Praha: Centrum Narovinu, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://www.centrumnarovinu.cz/content/adopce-africkych-deti-projekt-pomoci-na-dalku

DAROVANÝ DOMOV. Diecézní charita České Budějovice: Darovaný domov v Zimbabwe [online]. České Budějovice: Diecézní charita České Budějovice, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://adopcecb.charita.cz/darovany-domov-zimbabwe/

DEVITO, Joseph. *Essentials of Human Communication*. London: Longman, 1999. ISSN 978-032-101-683-6.

DIECÉZNÍ CHARITA ČESKÉ BUDĚJOVICE. Diecézní charita České Budějovice: Pravidla čerpání finančních prostředků v projektu Darovaný domov [online]. České Budějovice: Diecézní charita České Budějovice, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://adopcecb.charita.cz/darovany-domov-zimbabwe/pravidla-projektu/

DIECÉZNÍ CHARITA HRADEC KRÁLOVÉ. Diecézní charita Hradec Králové: Doprovodné projekty [online]. Hradec Králové: Diecézní charita Hradec Králové, 2023 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://adopce.hk.caritas.cz/doprovodne-projekty/

DIECÉZNÍ CHARITA HRADEC KRÁLOVÉ. Diecézní charita Hradec Králové: Chci být dárcem [online]. Hradec Králové: Diecézní charita Hradec Králové, 2024a [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://adopce.hk.caritas.cz/pomoc-detem/jak-se-zapojit/chci-byt-darcem/

DIECÉZNÍ CHARITA HRADEC KRÁLOVÉ. Diecézní charita Hradec Králové: Kontakt s dítětem v Indii [online]. Hradec Králové: Diecézní charita Hradec Králové, 2024b [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://adopce.hk.caritas.cz/pomoc-detem/kontakt-s-ditetem-v-indii/

DIECÉZNÍ CHARITA PLZEŇ. Diecézní charita Plzeň: Spolupráce v Bolívii [online]. Plzeň: Diecézní charita Plzeň, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://humanitarni.dchp.cz/jak-pomahame/adopce-na-dalku/o-adopci-na-dalku/spoluprace-v-bolivii/

GINNOT, Haim. *Umění komunikace s dětmi.* Praha: Portál, 2015. 156 s. ISBN 978-80-262-0926-3.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

HRICOVÁ, Alena, ONDRÁŠEK Stanislav a URBAN, Dacit. *Metodologie v sociální práci*. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3636-0.

CHARITA PRO HAITI. Diecézní charita Olomouc: O nás – Charita pro Haiti [online]. Olomouc: Diecézní charita Olomouc, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://haiti.cz/o-nas/

INTERNATIONAL NEEDS. International Needs: Who We Are – International Needs [online]. Austrálie: International Needs, 2024 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://internationalneeds.global/cs/who-we-are/

JIRASKOVA, Tereza. Český rozhlas: Adopce na dálku [online]. Praha: Český rozhlas, 2014 [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://plus.rozhlas.cz/adopce-na-dalku-7996115

KONEČNÁ, Zdeňka. *Základy komunikace*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009. ISBN 978-80-214-3891-0.

MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-549-0.

NADACE MEZINÁRODNÍ POTŘEBY. Nadace Mezinárodní potřeby: Adopce dětí na dálku – Zdravá mládež v ČR [online]. Praha: Nadace Mezinárodní potřeby, 2024a [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://mezinarodni-potreby.cz/adopce/#1585453991334-2dfbd002-7bd0

NADACE MEZINÁRODNÍ POTŘEBY. Nadace Mezinárodní potřeby: Adopce dětí na dálku – Finanční dary [online]. Praha: Nadace Mezinárodní potřeby, 2024b [cit. 2024-05-21]. Dostupné z: https://mezinarodni-potreby.cz/financni-dary-detail/

OPATRNÝ, Josef, BUDIL, Ivo a ŠULCOVÁ, Veronika. *Historie, politika a současný život na Haiti*. Praha: CEVRO Institut, 2012. ISBN 978-80-87125-20-5.

PRINCOVÁ, Květoslava. *Úvod do zahraniční pomoci s důrazem na etiku jejího poskytování*. Olomouc: Caritas, 2012. ISBN 978-80-87623-04-6.

SINGER, Peter. *The Life You Can Safe*. New York: Random House, 2009. ISBN 978-03-304-545-82

ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Právo na vzdělání*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6950-3.

ŠKOVIERA, Albín. *Dilemata náhradní výchovy: teorie a praxe výchovné péče o děti v rodině a v dětských domovech.* Praha: Portál, 2007. 143 s. ISBN 978-80-7367-318-5

ŠVAŘÍČEK, Roman a ŠEĎOVÁ, Klára. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.

THOROVÁ, Kateřina. *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt.* Praha: Portál, 2015. 368 s. ISBN 978-80-262-0714-6.

TRACHTA, Jan. *Tichý dech*. Praha: Paseka, 2013. ISBN 978-80-7432-313-3.

ZEZULOVÁ, Dagmar. *Pěstounská péče a adopce*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0065-9.

Seznam příloh

Příloha A Digitalizovaná verze dopisu od adoptovaného dítěte I

Příloha B Ručně psaný dopis od adoptovaného dítěte..... II

Příloha C Obrázek malovaný adoptovaným dítětem III

Příloha E Otázky polostrukturovaného rozhovoru IV

Příloha D Fotografie adoptovaného dítěte IV

Přílohy

Příloha A *Digitalizovaná verze dopisu od adoptovaného dítěte*

08.03.2023

Child's Code: 35350
Child's name: Andrea Anisha Lobo

Donor's Code: 17834
Donor's name: Vaclava Horakova

Vamanjoor

Dear Ms. Vaclav,

Greetings and warm wishes from Andrea Anisha Lobo. I am fine. Hope that you too are good. I wish you & your family a Happy Easter.

I was happy to receive your letter. Thank you very much for the New Year wishes. For Christmas I got 1 week holiday. In my holidays I was at home playing football, Ludo, catching game, carom board, and cycling with my cousin brother. As I am staying with my aunt, I have 2 cousin brothers. Thank you for writing about your Christmas celebration. We all family went to Mudipu St. Juje Vaz church and karkalla Atur church. Give my love, kisses and hugs to your family.

In every month I have answered my class test exams. In March my final exams are starting and I am preparing for the same.

In November we celebrated children's day. Our teachers have given nice cultural program with dance and entertained us. I took part in passing the ball, musical chair. We got ice-cream and sweets.

In our school we had Christmas celebration. Nothing more to add, I close my letter here.

Your loving child
Andrea Anisha Lobo

Příloha B *Ručně psaný dopis od adoptovaného dítěte*

DHARMA JYOTHI SOCIAL CENTRE

Vamanjoor P.O., Mangalore - 575 028.

08.03.2023

Child's code: 35350
Child's name: Andrea Anisha Lobo
Donor's code: 17834
Donor's name: Vaclava Horakova

Vamanjoor

Dear Ms Vaclave,

Greeting and warm wishes from Andrea Anisha LOBO. I am fine. Hope that you too are good. I wish you & your family a Happy Easter.

I was happy to receive your letter. Thank you very much for the New Year Wishes. For christmas I got 1 Week holiday. In my holidays I was at home playing football, Ludo, catching game carm board, and cycling with my cousin brother. As I am staying with my aunt, I have 2 cousin brothers. Thank you for writing about your christmas celebration. We all family went to Mudipu St. Juje Vaz church and Karkala Atur church. Give my love, kiss and hugs to your family.

In every month I have answered my class test exams. In March my final exams are starting and I am preparing for the same. In November we celebrated children's day. Our teachers have given nice cultural program with dance and entertained us. I took part in passing the ball, musical chair. We got ice-cream and sweets.

In our school we had christmas celebration. Nothing more to add, I close my letter here.

Your Loving Child
Andrea Anisha LOBO

Příloha C *Obrázek malovaný adoptovaným dítětem*

Příloha D *Fotografie adoptovaného dítěte*

Příloha E *Otázky polostrukturovaného rozhovoru*

- Přes jakou agenturu máte adoptované dítě?
- Proč jste si vybral právě tuto agenturu?
- Kde Vaše dítě žije?
- Jak dlouho své dítě podporujete?
- Jaký byl váš důvod zapojit se do projektu adopce na dálku?
- Jak jste se o projektu dozvěděl?
- Komunikoval jste alespoň jednou se svým adoptovaným dítětem?
- Můžete popsat jakou formou vaše komunikace probíhá?
- Jaké vidíte v této formě nevýhody?
- Jaké vidíte v této formě výhody?
- Máte možnost poznat, zda Váš dopis doputoval k dítěti, popřípadě jakou?
- Co je obsahem vašich dopisů?
- Schováváte si dopisy?
- Posíláte společně s dopisem nějaký drobný dárek?
- Nabízí vaše organizace i jinou formu komunikace?
- Co vás motivuje ke komunikaci s dítětem?
- Jaká četnost komunikace je podle vás ideální?
- Jak často k vám přicházejí dopisy nebo jiné informace o dítěti?
- Jste o dítěti podle Vás dostatečně informován? Nebo byste ocenil více informaci?
- V jakém jazyce s dítětem komunikujete?
- Musí vám někdo pomáhat s překladem?
- Jaké jsou pro vás překážky v komunikaci s dítětem?
- Co vám naopak pomáhá?
- Přijdou vám poskytnuté informace od české organizace ohledně komunikace s dítětem dostačující?
- Jaké byly vaše očekávání od této komunikace a jak se shodují s vašimi skutečnými zkušenostmi?